

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. január 26.
(OR. en)

5788/24

Intézményközi referenciaszám:
2024/0012(NLE)

POLCOM 26
COMER 17
RELEX 97
DUAL USE 10
RECH 28
ENER 36
ENV 84

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. január 25.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 26 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS AJÁNLÁSA a kutatásbiztonság fokozásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 26 final.

Melléklet: COM(2024) 26 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.1.24.
COM(2024) 26 final

2024/0012 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a kutatásbiztonság fokozásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Amint azt a 2023 júniusában közzétett európai gazdasági biztonsági stratégia¹ körvonalazza, a globális szinten növekvő geopolitikai feszültségek, valamint az ellenséges gazdasági intézkedések, a kiber- és infrastrukturális támadások, a külföldi beavatkozás és dezinformáció olyan kockázatokat és sebezhetőségeket tártak fel társadalmainkban, gazdaságainkban és vállalkozásainkban, amelyekkel néhány évvel ezelőtt még nem kellett számolnunk. Világossá vált, hogy Európának bizonyos esetekben jobban fel kell készülnie azokra a folyamatosan változó, újonnan felmerülő kockázatokra, amelyek az egyre nagyobb kihívást jelentő geopolitikai környezetben merülnek fel.

A kritikus és kettős felhasználású technológiák kulcsszereppel bírnak ebben az összefüggésben, mivel néhány versenytársunk a kialakulóban lévő és forradalmi technológiákat használja fel politikai, gazdasági és katonai pozíciója megerősítésére. Emiatt az európai kutatást és innovációt rosszindulatú befolyás érheti, és a biztonságunkat befolyásoló vagy etikai normáinkat sértő módon visszaélhetnek velük.

A kutatási és innovációs ágazatról alapvetően elmondható, hogy nyitottsága és nemzetközivé válása következtében különösen sérülékeny. Ezért a kutatási és innovációs ágazat kutatásbiztonságának Európa-szerte történő növeléséhez olyan testreszabott megközelítésre van szükség, amely a tudományos élet szabadságának és az intézményi autonómiának a kutatás és az innováció szempontjából alapvető elvein alapul.

A felsőoktatási intézményeknek és a kutatást végző szervezeteknek egyre összetettebb és feszültebb nemzetközi környezetben kell eligazodniuk. Az EU feladata, hogy a tudományos élet szabadsága és az intézményi autonómia teljes körű tiszteletben tartása mellett segítse őket az e környezetben történő felelősségteljes és biztonságos előrehaladásban.

A javasolt tanácsi ajánlás első ízben tartalmazza a probléma közös meghatározását, és azt tükrözi, hogy az érintett felek egyaránt sürgetőnek ítélik meg a kérdést. Politikai iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy milyen formát ölthet a hatékony szakpolitikai válasz, figyelembe véve ugyanakkor, hogy a kutatásbiztonsággal kapcsolatos munka túlnyomó részt olyan „szürke zónákban” történő lavírozást jelent, amelyekben a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködés bizonyos formái ugyan nem tiltottak, de nem is kívánatosak, mivel kockázatot jelentenek az Unió és tagállamai biztonságára nézve, vagy etikátlanok.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Az európai gazdasági biztonsági stratégia a következő három pilléren alapuló megközelítést alkalmaz: az EU gazdasági bázisának és versenyképességének ösztönzése; védelem a gazdasági biztonsági kockázatokkal szemben; valamint partnerségek kialakítása az országok lehető legszélesebb körével a közös problémák kezelése és a közös érdekek érvényesítése céljából. Célja, hogy keretet biztosítson a gazdasági biztonságot fenyegető kockázatok megbízható értékeléséhez és kezeléséhez az EU, a tagállamok és a vállalatok szintjén, miközben fenntartja és fokozza gazdaságunk dinamizmusát.

¹ A Bizottság és a főképviselő közös közleménye az európai gazdasági biztonsági stratégiáról, JOIN(2023)20, 2023.6.20. ([link](#)).

A stratégia részeként a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy „intézkedéseket fog javasolni a kutatás biztonságának javítása érdekében, biztosítva a meglévő eszközök szisztematikus és szigorú végrehajtását, valamint a fennmaradó hiányosságok azonosítását és kezelését, ugyanakkor megőrizve az innovációs ökoszisztéma nyitottságát”. A tanácsi ajánlásra irányuló javaslat ezt a kötelezettségvállalást azáltal teljesíti, hogy lefekteti a felelős nemzetköziesítésre, valamint a nemzeti és ágazati szintű szakpolitikai intézkedésekre vonatkozó vezérelveket, amelyek célja a kutatásbiztonság fokozása, továbbá azáltal, hogy uniós szintű jegyzéket állít össze a kezdeményezésekről a tagállamok és az ágazat tevékenységének támogatása érdekében.

Az ajánlásra irányuló javaslat a kutatás és az innováció globális megközelítéséről szóló bizottsági közlemény² 2021. májusi közzététele óta folyamatban lévő munkára épül, és kiegészíti azt. Az említett közlemény által bevezetett stratégia célja, hogy jó példával járjon elől a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködés nyitottságának megőrzése érdekében, egyidejűleg előmozdítva az egyenlő versenyfeltételeket és az alapvető értékekkel alátámasztott viszonyosságot.

A Tanács a globális megközelítésről szóló, 2021. szeptemberi következtetéseiben³ megbízást adott a kutatásba és az innovációba való külföldi beavatkozás elleni küzdelemre. Ennek alapján fontos nyomkövetési kezdeményezésekre került sor, mindenekelőtt arra, hogy a Bizottság 2022 januárjában szolgálati munkadokumentumot⁴ fogadott el a K+I területén történő külföldi beavatkozás elleni küzdelemről. A tagállamok és a K+I területén érdekelt felek az említett dokumentum alapján vitatják meg a kutatásbiztonsághoz kapcsolódó témákat, valamint ehhez igazodva dolgozzák ki saját testre szabott iránymutatásaikat és eszközeiket. Az Európai Parlament a globális megközelítésről szóló, 2022. április 6-i állásfoglalásában⁵ üdvözölte a dokumentumot. A Bizottság egy kölcsönös tanulási gyakorlat keretében elősegítette a tagállamok közötti tanulást is, és jelenleg egy olyan online egyablakos ügyintézési rendszer kialakításán dolgozik, amely összefogja a kutatásbiztonsággal kapcsolatos valamennyi releváns dokumentumot, jelentést és eszközt.

Emellett a Versenyképességi Tanács 2023. májusi ülésén a tudás védelméről és a felelős nemzetköziesítésről szóló irányadó vitára került sor, amely felbecsülhetetlen értékű információkkal és iránymutatással gazdagította a javaslatot.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt ajánlás az európai gazdasági biztonsági stratégia 2023. június 20-i közzétételét követően kidolgozott átfogó intézkedéscsomag részét képezi. Ily módon a javaslat az uniós gazdasági biztonság széles körű fokozására irányuló átfogó erőfeszítések egyik építőeleme. A Bizottság 2023. október 3-án ajánlást fogadott el, amelyben meghatározta az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területeket⁶. E kockázatértékelés eredményei alapul szolgálhatnak az

² A Bizottság közleménye a kutatás és az innováció globális megközelítéséről: Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban, COM(2021) 252, 2021.5.18. ([link](#)).

³ A Tanács 2021. szeptember 28-i következtetése a kutatás és az innováció globális megközelítéséről ([link](#)), különösen a 3., a 11. és a 23. pont.

⁴ Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, *A külföldi beavatkozás elleni küzdelem a K+I területén – szolgálati munkadokumentum*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022 ([link](#)).

⁵ Az Európai Parlament állásfoglalása a kutatás és az innováció globális megközelítéséről, P9_TA(2022)0112, 2022. április 6. ([link](#)).

⁶ A Bizottság ajánlása (2023. október 3.) az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területekről (C(2023) 6689 final) ([link](#)).

európai gazdasági biztonsági stratégia végrehajtását célzó egyéb intézkedésekhez, beleértve a kutatásbiztonság fokozására irányuló intézkedéseket is. A kiáramló befektetésekről szóló fehér könyvvel elindított nyilvános konzultációt is figyelembe fogják venni, különösen a kutatás és az innováció szempontjából releváns elemek tekintetében.

Emellett a javasolt ajánlás kiegészít számos más uniós kezdeményezést és összhangban áll azokkal, ilyen például:

- a hibrid fenyegetések elleni küzdelem terén a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia⁷ és a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű⁸ keretében végzett munka;
- a kettős felhasználású termékek és technológiák EU-n kívülre történő kivitelére vonatkozó, az uniós exportellenőrzési rendeletben⁹ meghatározott európai szabályok. A felsőoktatási intézmények és a kutatást végző szervezetek támogatása érdekében a Bizottság 2021 szeptemberében a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos kutatások ellenőrzéseinek megfelelési programjairól szóló ajánlást¹⁰ tett közzé;
- a demokrácia védelmére vonatkozó csomag, amelyet a Bizottság 2023 decemberében, a 2024. júniusi európai választások előtt fogadott el. A csomag célja, hogy az érdekképviselői tevékenységek átláthatóságának növelése révén felvegye a küzdelmet a külföldi beavatkozással kapcsolatos fenyegetések ellen, ugyanakkor ösztönözze a polgári részvételt és demokráciákban való civil társadalmi szerepvállalást¹¹.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A kezdeményezés a „kutatás és technológiafejlesztés” szakpolitikai területéhez tartozik, ahol az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4. cikkének (3) bekezdésével összhangban az EU és tagállamai megosztott hatáskörrel rendelkeznek. A javasolt tanácsi ajánlás az EUMSZ 292. cikkével összefüggésben értelmezett 182. cikkének (5) bekezdésén alapul.

Az EUMSZ 182. cikk (5) bekezdése megnyitja a lehetőséget a többéves keretprogramban tervezett tevékenységek kiegészítésére azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében – a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően – megállapítsa az Európai Kutatási Térség megvalósításához szükséges intézkedéseket.

Az EUMSZ 292. cikke képezi a jogalapot ahhoz, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogadjon el.

⁷ A Bizottság közleménye – A biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia COM(2020) 605, 2020.7.24. ([link](#)).

⁸ Az Európai Unió Tanácsa: A biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű, ST 7371/22, 2022.3.21. ([link](#)).

⁹ A kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységekre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló (EU) 2021/821 rendelet. ([link](#)).

¹⁰ A Bizottság (EU) 2021/1700 ajánlása [...] a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos kutatások ellenőrzéseinek belső megfelelési programjairól, 2021.9.15. ([link](#)).

¹¹ A Bizottság közleménye a demokrácia védelméről COM(2023) 630, 2023.12.12. ([link](#)).

A kezdeményezés nem javasolja az Unió szabályozási jogkörének kibővítését és nem javasol a tagállamokra kötelező érvényű kötelezettségvállalásokat. Nemzeti körülményeik alapján a tagállamok dönthetnek arról, hogy hogyan valósítják meg ezt a tanácsi ajánlást.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Ez a javaslat összhangban van az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározott szubszidiaritás elvével.

Bár a nemzeti kormányok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy kapcsolatba lépjenek egyetemeikkel és más kutatást végző szervezetekkel, és támogassák őket a szükséges intézkedések meghozatalában, uniós szintű együttműködésre és koordinációra van szükség az Európai Kutatási Térség megfelelő működésének biztosítása és a nemzeti kutatásbiztonsági intézkedések közötti különbségek által okozott egyenlőtlenség csökkentése érdekében.

A kockázatokkal kapcsolatos tudatosság szintje jelenleg igen változatos az EU-ban. Egyre több tagállam és K+I-szereplő dolgoz ki és vezet be célzott védintézkedéseket, míg mások még mindig nincsenek tudatában a problémának, ami könnyen kihasználható sebezhetőségeket teremt. Ezért alapvető fontosságú, hogy az EU-n belüli megközelítések legalább minimális szinten egységesek legyenek.

- **Arányosság**

Ez a javaslat összhangban van az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányosság elvével. A javasolt tanácsi ajánlás sem tartalmilag, sem formailag nem haladja meg az ahhoz szükséges mértéket, hogy elérhető legyen általa a megközelítés uniós egységességének minimális szintje.

E kezdeményezés jogállása biztosítja a tagállamok részéről való felelősségvállalást és jóváhagyást. Ugyanakkor elsősorban a kutatási és innovációs ágazat öngazgatására kell támaszkodnia, összhangban a tudományos élet szabadságával és az intézményi autonómiával.

Az ajánlás segítséget nyújt a tagállamoknak és a kutatást végző szervezeteknek abban, hogy hatékony és arányos szakpolitikákat és intézkedéseket dolgozzanak ki és hajtsanak végre. Hangsúlyozza a nemzetközi együttműködés és nyitottság fontosságát a szükséges zártság melletti lehető legnagyobb mértékű nyitottság elvének megfelelően. Arra is rámutat, hogy milyen kockázatkezelési intézkedéseket lehet bevezetni, teljes mértékben tiszteletben tartva a tudományos élet szabadságát és az intézményi autonómiát, elkerülve ugyanakkor a megkülönböztetést és a megbélyegzést.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javasolt tanácsi ajánlás iránymutatást nyújt a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy miként lehet hatékonyan azonosítani és kezelni a kutatásbiztonsági kockázatokat. Azt javasolja, hogy a tagállamok támogassák kutatási és innovációs ágazatukat, és tegyék meg a megfelelő lépéseket a tudatosság és a reziliencia növelése érdekében. A K+I területén történő külföldi beavatkozás elleni küzdelemről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentumra építő tanácsi ajánlás biztosítaná valamennyi tagállam aktív részvételét és politikai szintű elkötelezettségét.

Alternatív megoldásként felmerülhet a bizottsági ajánlás vagy közlemény is. Ami a tartalmat illeti, ezek elvben ugyanazokkal a kérdésekkel foglalkoznának, mint a tanácsi ajánlás. Ugyanakkor ezen eszközök közös vonása az, hogy a tagállamok részéről nem járnak aktív részvétellel vagy elkötelezettséggel. Nincs rá garancia, hogy a címzettek egyetértenek a javasolt megközelítéssel és ugyanolyan sürgetőnek ítélik meg azt.

Egy olyan jogilag kötelező erejű kezdeményezés – például irányelv vagy rendelet –, amely a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködés szabályozása tekintetében biztosítaná, hogy a tagállamok megfelelően azonosítsák és kezeljék a kockázatokat, az egész Unióban garantálná a jogi következetességet. Ebben a konkrét összefüggésben azonban a jogilag kötelező erejű eszköz fő hátrányát az jelenti, hogy nagyon nehéz oly módon megalkotni, hogy tiszteletben tartsa az EU és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást, valamint a tudományos élet szabadságára és az intézményi autonómiára vonatkozó alapelveket.

Ezen okok miatt a tanácsi ajánlásra irányuló javaslat tekinthető a megfelelő szakpolitikai eszköznek a szóban forgó kérdések kezelésére.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgyalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javasolt tanácsi ajánlás a K+I területén történő külföldi beavatkozás elleni küzdelemről szóló, 2022. januári bizottsági szolgálati munkadokumentumra épül. 2023-ban a K+I területén történő külföldi beavatkozás elleni küzdelemmel foglalkozó, kölcsönös tanulási gyakorlatra került sor, amelynek keretében 13 tagállam szakértői osztották meg egymással nemzeti szinten szerzett tapasztalataikat és szakértelmüket. Emellett a kutatásbiztonság témájában három célzott találkozót szerveztek a tagállami szakértőkkel az EU Kínával kapcsolatos tudáshálózatának keretében.

A javaslat kidolgozásához egy véleményezési felhívás is kapcsolódott, amely 2023. december 6. és 2024. január 3. között volt elérhető a nyilvánosság számára az „Ossza meg velünk véleményét!” weboldalán. A Bizottsághoz 56 hozzászólás érkezett, közel 40 %-uk tudományos vagy kutatási intézményektől. A véleményezési felhívás mellett 2023. december 15-én célzott konzultációs ülést is tartottak a kutatás és az innováció területén érdekelt legfontosabb uniós szintű szervezetek képviselőinek részvételével.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

A konzultációs folyamat során kapott észrevételek mellett a javaslatot az elmúlt években gyűjtött bizonyítékok, jelentések és tanulmányok széles köre támasztja alá. A legfontosabb források közé tartoznak a tagállamok és az ágazati szervezetek által a kutatásbiztonság témakörében egyre növekvő számban kidolgozott útmutató dokumentumok¹², valamint a szellemi műhelyek, az érdekelt feleket tömörítő szervezetek és tanácsadó testületek által ez ügyben készített jelentések.

Kellő mértékben figyelembe lettek véve azok a kutatásbiztonságot érintő szakpolitikai intézkedések, amelyeket az EU bizonyos nemzetközi partnerei hajtottak végre az elmúlt években, valamint az ezekből eredő meglátások és tapasztalatok is. Olyan országok szakpolitikájáról van szó, mint az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Ausztrália és

¹² Lásd például a Német Repülési és Űrkutatási Központ Projektirányítási Ügynöksége (DLR-PT) által a Bizottság kérésére összeállított, „A biztonságos és sikeres K+I együttműködésre vonatkozó iránymutatások annotált gyűjteménye” című dokumentumot (2022) ([link](#)).

Kanada¹³. Az értékekről és elvekről folytatott többoldalú párbeszéd¹⁴ keretében 2023 decemberében sor került egy kutatásbiztonsággal kapcsolatos munkaértekezletre, a nemzetközi partnerek aktív részvétele mellett.

- **Hatásvizsgálat**

Mivel a tevékenységek megközelítése a tagállami kezdeményezésekhez kapcsolódóan kiegészítő jellegű, továbbá a javasolt tevékenységek nem kötelezőek és önkéntesen vállaltak, nem készült hatásvizsgálat.

Az ajánlás által kiváltott hatás nagyban függ a tagállamok és az ágazati szervezetek elkötelezettségétől és cselekvési készségétől, ezért azt nem lehet előzetesen értékelni. Feltéve, hogy a Tanács elfogadja a javaslatot, és a tagállamok kötelezettséget vállalnak arra, hogy az ajánlásokat az ágazat támogatásával hajtják végre, a javaslat a tudatosság és a reziliencia növelése révén Európa-szerte fellendítheti a kutatást.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat nem kapcsolódik a Bizottság REFIT elnevezésű, a jogalkotás egyszerűsítésére indított programjához. Mindazonáltal mindent meg kell tenni a szűkös erőforrások hatékony felhasználása érdekében, többek között az Európai Kutatási Térség meglévő irányítási struktúráinak felhasználásával és a már meglévő jelentéstételi struktúrákra támaszkodva. A javasolt ajánlás hangsúlyozza továbbá, hogy védintézkedések bevezetése esetén el kell kerülni az ágazatra nehezedő szükségtelen adminisztratív terheket, és hogy a kutatásfinanszírozás tekintetében nem szabad szükségtelenül késleltetni a támogatások odaítélését.

- **Alapjogok**

A javaslat egyik fő célkitűzése a tagállamok és a kutatást végző szervezetek azon törekvésének támogatása, hogy a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködés ne sértse az alapvető értékeket és az emberi jogokat. Az ajánlás középpontjában az alapvető tudományos értékek védelme áll, különös tekintettel a tudományos élet szabadságára és a kutatás integritására.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Bár a kezdeményezés az EU költségvetéséből nem igényel további forrásokat, az ajánlásban szereplő intézkedések uniós, nemzeti és ágazati szintű finanszírozási forrásokat fognak mozgósítani.

A Bizottság által létrehozni kívánt kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ esetében a Horizont Európa meglévő költségvetését kívánják felhasználni. A szervezeti felépítés tekintetében több lehetőség is megfontolás tárgyát képezi, amelyeket a Bizottság tovább vizsgál, figyelembe véve a tagállamok és az érdekelt felek funkciókkal kapcsolatos preferenciáit.

¹³ További információk például a következő weboldalakon találhatók: az Egyesült Államokkal ([link](#)), az Egyesült Királysággal ([link](#)), Ausztráliával ([link](#)) és Kanadával ([link](#)) kapcsolatban.

¹⁴ Az értékekről és elvekről folytatott többoldalú párbeszédrel kapcsolatos további információkért lásd: [link](#).

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A tagállamoknak és az érdekelt feleknek az ajánlás végrehajtása során történő támogatása érdekében teljes mértékben ki kell használni az Európai Kutatási Térség meglévő irányítási struktúráit. A kutatásbiztonság várhatóan részét képezi majd az európai kutatási térség következő, 2025–2027-re szóló szakpolitikai menetrendjének, amely jelenleg a tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd keretében történő előkészítés alatt áll.

A Bizottság jelentései a kutatás és az innováció globális megközelítéséről szóló stratégiában már előírt, kétévente benyújtandó jelentésekre fognak támaszkodni. A következő jelentés a tervek szerint 2025 közepén kerül benyújtásra. A tagállamok felkérést kapnak, hogy az ajánlás elfogadásától számított 9 hónapon belül nyújtsák be nemzeti cselekvési tervüket arra vonatkozóan, hogy miként kívánják azt végrehajtani.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Tárgyaltan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A kezdeményezés általános célja, hogy segítse a tagállamokat, a felsőoktatási intézményeket és a kutatást végző köz- és magánszervezeteket a kutatásbiztonsági kockázatok kezelésében. Ezáltal a kutatási, innovációs és felsőoktatási tevékenységekkel nem lehet majd visszaélni, vagy oly módon felhasználni őket, hogy az hatással legyen az EU és a tagállamok biztonságára, vagy etikátlan legyen. E célból a javasolt tanácsi ajánlás a következő szakaszokra oszlik:

- A preambulumbekkezdések bemutatják a szóban forgó kérdést és a javaslat politikai hátterét, majd kifejtésre kerül az ajánlás hatálya. A javaslat tartalmazza a kutatásbiztonság fogalmának meghatározását, amely a nemzetközi szinten használt különböző fogalommeghatározások fő elemein alapul. Azt is egyértelműen leírja, hogy az ajánlás keretében elsősorban mely szervezetek és érdekelt felek érintettek.
- Ezután a javaslat leírja a felelős nemzetköziesítés alapelveit. Az említett alapelveket úgy alakították ki, hogy bármely szinten (uniós, nemzeti vagy az egyéni kutatást végző szervezetek szintjén) fel lehessen őket használni a kutatásbiztonságra adott szakpolitikai válaszok kidolgozásának és kialakításának alátámasztására. Az alapelvek a felelős nemzetköziesítésre vonatkozó nemzeti és ágazati iránymutatásokban alkalmazott megközelítéseken alapulnak. A véleményezési felhívásra adott válaszokból levonható a következtetés, hogy ezeket az alapelveket az érdekelt felek közössége egyértelműen osztja.
- A következő szakasz a tagállamoknak szóló konkrét ajánlásokat tartalmazza. Négy alszakaszra oszlik. Az első alszakasz megfogalmazza, hogy a hatóságoknak a kutatási és innovációs ágazat érdekében milyen lépéseket ajánlatos tenniük a támogatási struktúra kialakítása és az iránymutatás nyújtása tekintetében. A második alszakasz azzal foglalkozik, hogy a nemzeti finanszírozó szervezetek milyen fontos szerepet töltenek be a kutatásbiztonság fokozásában. A harmadik alszakasz kifejti, hogy a tagállamoknak milyen lépéseket ajánlatos tenniük annak érdekében, hogy támogassák a felsőoktatási intézményeket és a kutatást végző szervezeteket a védelemre irányuló intézkedések és politikák bevezetése során.

- Az utolsó alszakasz számos olyan bizottsági támogató intézkedést és kezdeményezést vázol fel, amelyek megvalósításához a tagállamok segítségére van szükség.
- A záró szakasz leírja az ajánlás nyomon követésének elősegítését és ellenőrzését.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a kutatásbiztonság fokozásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkének első és második mondatára, összefüggésben 182. cikke (5) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A világszínvonalú kutatás és innováció középpontjában a nyitottság, a nemzetközi együttműködés és a tudományos élet szabadsága áll. Az egyre fokozódó nemzetközi feszültségek, valamint a kutatás és az innováció geopolitikai jelentőségének növekedése miatt azonban kutatóink és tudományos szakembereink a nemzetközi együttműködés során egyre inkább szembesülnek a kutatásbiztonságot fenyegető kockázatokkal, ami azt jelenti, hogy az európai kutatást és innovációt rosszindulatú befolyás éri, és biztonságunkat érintő vagy etikai normáinkat sértő módon visszaélnék velük. Ezért létfontosságú, hogy mind a köz-, mind a magánszféra európai felsőoktatási intézményei és kutatást végző szervezetei támogatásban részesüljenek, és képesek legyenek kezelni ezeket a kockázatokat. A nemzetközi együttműködés nyitottságának és biztonságának fenntartása érdekében precíz és arányos védintézkedésekre van szükség.
- (2) A tudomány nyitottsága biztosítja, hogy a tudomány a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhető legyen a tudomány, a gazdaság és a társadalom egészének érdekében, míg a nemzetközi együttműködés hozzájárul a globális kihívások hatékony kezeléséhez. A tudományos élet szabadsága azt jelenti, hogy a kutatók szabadon végezhetik kutatásaikat, szabadon választhatják meg kutatási módszereket és kutatási partnereiket a világ bármely részéről, a tehetségek nemzetközi mobilitása pedig, amely gazdagítja a tudományos kutatást, elengedhetetlen az innováció előmozdításához és a tudományos áttörések eléréséhez.
- (3) A növekvő stratégiai versengés és az erőpolitikához való visszatérés eredményeként az államok közötti kapcsolatok egyre inkább tranzakciós jellegűek. Ennek a változásnak a következtében sokrétűbb, kiszámíthatatlanabb és gyakran hibrid jellegű¹ fenyegetéseket lehet tapasztalni. Tekintettel arra, hogy a technológia kulcsfontosságú szerepet tölt be a politikai, gazdasági és katonai erőfölény területén, az EU néhány versenytársa globális elsőbbségre törekszik a kialakulóban lévő és forradalmi

¹ A hibrid fenyegetések alatt azt értjük, amikor állami vagy nem állami szereplők az EU sebezhető pontjait saját előnyükre próbálják kihasználni azáltal, hogy összehangolt módon többféle (például diplomáciai, katonai, gazdasági vagy technológiai) tevékenységet folytatnak, úgy, hogy eközben a hivatalosan deklarált hadviselés szintje alatt maradnak ([link](#)).

technológiák terén annak érdekében, hogy fokozza katonai és hírszerzési képességeit, miközben aktívan polgári-katonai fúziós stratégiát követ.

- (4) A hibrid fenyegetések valamennyi releváns ágazatot érinthetik, azonban a nyitottság, a tudományos élet szabadsága, az intézményi autonómia és a globális együttműködés miatt a kutatási és innovációs ágazat különösen sérülékeny. Uniós székhelyű kutatókat és innovátorokat vesznek célba, hogy megszerezzék a legkorszerűbb tudást és technológiát, olykor megtévesztésen alapuló és rejtett módszerek alkalmazásával, vagy egyenesen lopás révén, de még gyakrabban a látszólag jóhiszemű nemzetközi tudományos együttműködés kihasználásával. Biztonságunk veszélyeztetése mellett ezek a hibrid fenyegetések hatással lehetnek az európai tudományos élet szabadságára is.
- (5) A felsőoktatási intézmények és más kutatást végző szervezetek így egyre nagyobb kihívást jelentő nemzetközi környezetben működnek, ami a kritikus fontosságú tudás és technológia olyan problémás országok felé történő nemkívánatos átadásának veszélyével jár, amelyek azt katonai képességeik megerősítésére vagy az alapvető értékeket romboló célokra használhatják. Bár ezek az együttműködések jogilag nem minden esetben tiltottak, mégsem kívánatosak, mivel jelentős biztonsági és etikai aggályokat vetnek fel.
- (6) Az intézményi autonómiával és a tudományos élet szabadságával összhangban a felsőoktatási intézmények és más kutatást végző szervezetek elsősorban önmaguk felelősek nemzetközi együttműködésük fejlesztéséért és irányításáért. A hatóságoknak minden szinten segítséget és támogatást kell nyújtaniuk számukra, lehetővé téve, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, és kezeljék a kutatásbiztonságot érintő kockázatokat, továbbá biztosítva, hogy a kutatás, az innováció és a felsőoktatás terén folytatott nemzetközi együttműködés nyitott és biztonságos maradjon.
- (7) Az elmúlt években uniós szintű megbeszélések folytak a kutatásbiztonság megerősítéséről, és újtára indult számos kezdeményezés is:
 - 2021 májusában a Bizottság közzétette a kutatás és az innováció globális megközelítéséről szóló közleményét², amelyben felvázolja a nemzetközi kutatási és innovációs politikára irányuló új európai stratégiát. Erre válaszul a Tanács 2021 szeptemberében következtetéseket³ fogadott el, amelyekben politikai megbízást adott a kutatásbiztonsággal kapcsolatos közös munkára.
 - A 2021–2027-es időszakra szóló Horizont Európa⁴ uniós kutatási és innovációs keretprogramban számos védintézkedést vezettek be, amelyek tükrözik az EU

² A Bizottság közleménye a kutatás és az innováció globális megközelítéséről: Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban, COM(2021) 252, 2021.5.18. ([link](#)).

³ A Tanács 2021. szeptember 28-i következtetései a kutatás és az innováció globális megközelítéséről ([link](#)), különösen a 3., a 11. és a 23. pont.

⁴ A Horizont Európáról szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/695 rendelet ([link](#)) többek között rendelkezik a támogatásra kiválasztott valamennyi projekt biztonsági értékeléséről (20. cikk), arról a lehetőségről, hogy bizonyos pályázati felhívásokban való részvételből kizárják a harmadik országokban székhellyel rendelkező vagy általuk ellenőrzött szervezeteket (a 22. cikk (5) bekezdése), továbbá hogy a (2)–(5) bekezdésben meghatározottak mellett további részvételi feltételekről rendelkezzenek a sajátos szakpolitikai igények vagy a tevékenység jellegének és célkitűzéseinek figyelembevétele érdekében (22. cikk (6) bekezdés), valamint a Bizottság vagy az érintett támogató szerv azon jogáról, hogy kifogást emeljen az eredmények feletti tulajdonjog átruházása vagy az eredményekre vonatkozó kizárólagos használati jog adásának szándéka ellen (40. cikk (4) bekezdés). Hasonló rendelkezések szerepelnek az Európai Védelmi Alapban és az Európai Unió Úrprogramjában is.

- mint Európa egyik legnagyobb kutatásfinanszírozója – különleges felelősségét.
- A Tanács 2021 novemberében az Európai Kutatási Térség (EKT) jövőbeli irányításáról szóló következtetései⁵ részeként elfogadta az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjét, amelyben kiemelt intézkedésként szerepel a külföldi beavatkozás elleni küzdelem.
- 2022 januárjában a globális megközelítésből és az EKT szakpolitikai menetrendjéből eredő kötelezettségvállalásai nyomán a Bizottság közzétette a K+I területén történő külföldi beavatkozás elleni küzdelemről szóló szolgálati munkadokumentumát⁶. Emellett a tagállamok közötti, egymástól való tanulás elősegítése érdekében 2023 folyamán kölcsönös tanulási gyakorlatra került sor.
- Az európai egyetemi stratégiáról szóló bizottsági közlemény⁷ emlékeztet arra, hogy a felsőoktatási intézmények egyedülálló helyzetben vannak, mivel az oktatás, a kutatás és az innováció találkozási pontjain helyezkednek el, és ezáltal alapvető szerepet töltenek be az európai oktatási térség⁸ és az Európai Kutatási Térség megvalósításában; a közlemény a felsőoktatási intézmények ügyeibe történő külső beavatkozást fenyegetésként értékeli, és segítséget nyújt a külföldi beavatkozásokra vonatkozó iránymutatások végrehajtásához. A felsőoktatási intézményeknek az európai demokratikus értékek védelmében betöltött szerepe a stratégia központi elemét képezi.
- Az Európai Parlament 2022. március 9-én állásfoglalást fogadott el az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozásról, beleértve a félretájékoztatást is, amely állásfoglalásban felszólít a tudományos élet szabadságának megerősítésére, a külföldi finanszírozás átláthatóságának javítására, valamint a kulturális, tudományos és vallási szférába való külföldi beavatkozás feltérképezésére és nyomon követésére⁹.
- Tágabban értelmezett biztonsági és védelmi szempontból a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia¹⁰, valamint a biztonsági és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű¹¹ keretében folyamatban van az a munka, amelynek célja a fenyegetések és kihívások közös értékelése, valamint a biztonság és védelem területén végrehajtott intézkedések koherenciájának növelése, többek között az uniós hibrid eszköztár által kínált különböző eszközök révén, amelyek a hibrid fenyegetések felderítését és az azokra való reagálást szolgálják.
- A kettős felhasználású termékekre és technológiákra vonatkozó uniós exportellenőrzési szabályok területén a kutatásbiztonság szempontjából nagy

⁵ A Tanács 2021. november 26-i következtetései az Európai Kutatási Térség (EKT) jövőbeli irányításáról ([link](#)).

⁶ Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, *A külföldi beavatkozás elleni küzdelem a K+I területén – szolgálati munkadokumentum*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022 ([link](#)).

⁷ A Bizottság közleménye az európai egyetemi stratégiáról, COM(2022) 16, 2022.1.18. ([link](#)).

⁸ A Bizottság közleménye az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról, COM(2020) 625 final. 2020.9.30. ([link](#)).

⁹ Az Európai Parlament 2022. március 9-i állásfoglalása az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozásról, beleértve a félretájékoztatást is, P9_TA(2022)0064 ([link](#)).

¹⁰ A Bizottság közleménye – A biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia COM(2020) 605, 2020.7.24. ([link](#)).

¹¹ Az Európai Unió Tanácsa: A biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű, ST 7371/22, 2022.3.21. ([link](#)).

jelentőséggel bír az uniós exportellenőrzési rendelet¹². A felsőoktatási intézmények és a kutatást végző szervezetek támogatása érdekében a Bizottság 2021 szeptemberében a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos kutatások ellenőrzéseinek belső megfelelési programjairól szóló ajánlást¹³ tett közzé.

- (8) A Bizottság és a főképviselő elfogadta az európai gazdasági biztonsági stratégiáról szóló közös közleményt¹⁴, amelynek célja, hogy az Unió továbbra is élvezze a gazdasági nyitottság előnyeit, miközben minimálisra csökkenti a gazdasági biztonságát fenyegető kockázatokat. A stratégia a következő három pilléren alapuló megközelítést javasol: az EU gazdasági bázisának és versenyképességének ösztönzése; a kockázatokkal szembeni védelem; valamint partnerségek kialakítása az országok lehető legszélesebb körével a közös problémák kezelése és a közös érdekek érvényesítése céljából. A kutatás és az innováció mindhárom pillérben kulcsfontosságú szerepet játszik.
- (9) A szóban forgó közös közlemény nyomán a Bizottság 2023. október 3-i ajánlásában¹⁵ meghatározta az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területeket. A tíz azonosított kritikus technológiai terület közül négyen – nevezetesen a fejlett félvezetők és a mesterséges intelligencia technológiái, a kvantumtechnológiák és a biotechnológiák területén – már megkezdődött a kockázatértékelés mint kiemelten fontos feladat. Amint e kockázatértékelések lezárulnak, eredményeik alapul szolgálhatnak az európai gazdasági biztonsági stratégia végrehajtását célzó egyéb intézkedésekhez, beleértve a kutatásbiztonság fokozására irányuló intézkedéseket is.
- (10) Az európai gazdasági biztonsági stratégiáról szóló közös közleményben bejelentésre került továbbá, hogy a Bizottság intézkedéseket fog javasolni a kutatás biztonságának fokozására, biztosítva a meglévő eszközök használatát, a fennmaradó hiányosságok azonosítását és kezelését, megőrizve ugyanakkor a kutatási és innovációs ökoszisztéma nyitottságát.
- (11) Ami az előző pontban említett hiányosságok azonosítását illeti, a tagállamokkal és az érdekelt szervezetekkel folytatott megbeszélések azt mutatják, hogy sürgős szükség van a politikai döntéshozók és a gyakorló szakemberek között a koncepciók egyértelműbbé tételére és a kölcsönös egyetértésre a felvetődő kérdések tekintetében, valamint arra vonatkozóan, hogy mi minősül arányos és hatékony szakpolitikai válasznak.
- (12) Egyre több tagállam dolgozott ki vagy dolgoz ki jelenleg is olyan szakpolitikákat, amelyek célja a kutatásbiztonság fokozása. Bár ezek az erőfeszítések általánosságban véve hozzájárulnak az információk terjesztéséhez és a reziliencia növeléséhez, az összehangolás nélkül, szaporodó számban létrejövő nemzeti intézkedések a nemzeti szakpolitikák sokféleségét, a tagállamok közötti eltéréseket és ezáltal az Európai Kutatási Térség széttöredezettségét eredményeznék. Ezért tehát uniós szintű

¹² A kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló (EU) 2021/821 rendelet. ([link](#)).

¹³ A Bizottság (EU) 2021/1700 ajánlása [...] a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos kutatások ellenőrzéseinek belső megfelelési programjairól, 2021.9.15. ([link](#)).

¹⁴ Közös közlemény az európai gazdasági biztonsági stratégiáról JOIN(2023) 20, 2023.6.20. ([link](#)).

¹⁵ A Bizottság ajánlása (2023. október 3.) az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területekről (C(2023) 6689 final) ([link](#)).

koordinációra van szükség az egyenlő feltételek biztosítása és az Európai Kutási Térség integritásának védelme érdekében.

- (13) Hangsúlyozni kell, hogy a kutatásbiztonsági védintézkedések csak akkor lehetnek valóban hatékonyak, ha azokat minden szinten következetesen alkalmazzák, beleértve az uniós, nemzeti és regionális szinteket, valamint az egyes állami és magánkézben lévő kutatásokat végző szervezetek szintjét is, hogy elejét lehessen venni a kiskapuknak és az intézkedések kijátszásának.
- (14) Bizonyos esetekben a releváns uniós jogszabályoknak és egyéb szabályoknak való megfelelésre vonatkozó értelmező iránymutatás is hasznos lehet. Ez különösen érvényes az exportellenőrzési szabályokra, nevezetesen az immateriális technológiaátadásra, a külföldi kutatókra vonatkozó vízumkötelezettségre¹⁶, valamint egyes, a nyílt tudományra és a szellemi javak kezelésére vonatkozó követelmények kutatásbiztonsági szempontból történő értelmezésére.
- (15) Fontos a kutatási és innovációs ökoszisztémát érintő hibrid fenyegetések strukturális értékelése, ami javítaná a politikai döntéshozók helyzetfelismerését, mégpedig az egységes információelemzési kapacitásra – különösen a hibrid fenyegetésekkel foglalkozó információs és elemzőcsoportra –, valamint a hibrid fenyegetések elleni küzdelem európai kiválósági központja¹⁷ és az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség¹⁸ által a kiberbiztonsági fenyegetésekkel kapcsolatban végzett munkára támaszkodva.
- (16) Figyelembe véve, hogy a kutatás és az innováció jelentős része a magánszektorban zajlik, kulcsfontosságú a célzott iránymutatások és eszközök kifejlesztése a vállalkozások, különösen a kutatásintenzív induló vállalkozások, valamint a kis- és középvállalkozások számára. Bár a vállalatok hasonló kockázatoknak lehetnek kitéve, helyzetük eltér a felsőoktatási intézményekétől és a kutatást végző szervezetekétől. Ennek fényében fel kell hívni a figyelmet a meglévő szabályozásra, többek között a kettős felhasználású termékek exportellenőrzése, a külföldi befektetések átvilágítása, valamint a kiáramló befektetések nyomon követésére irányuló, folyamatban lévő munka tekintetében.
- (17) Ezen ajánlás előkészítése során kellő figyelemben részesültek a tagállamoktól és az EU partnereitől mind a két-, mind a többoldalú keretek között származó tapasztalatok. A javaslat figyelembe veszi a kulcsfontosságú partnerek által levont szakpolitikai tanulságokat, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy olyan megközelítést kell kialakítani, amely megfelel az egyedi európai környezetnek. Folyamatos a törekvés az EU partnereivel történő információ- és tapasztalatcserére, a bevált gyakorlatok megosztására, valamint a védintézkedések összehangolási lehetőségeinek felderítésére, többek között az értékekről és elvekről folytatott többoldalú párbeszéd révén, a nemzetközi tudományos és technológiai megállapodások keretében a megállapodásokra irányuló tárgyalások és a közös tudományos és technológiai irányítóbizottsági ülések során, valamint a G7-hez, az OECD-hez és a NATO-hoz

¹⁶ (EU) 2016/801 irányelv (2016. május 11.) a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről ([link](#)).

¹⁷ A hibrid fenyegetések elleni küzdelem európai kiválósági központja egy 2017-ben létrehozott önálló, hálózatalapú nemzetközi szervezet, amely a hibrid fenyegetésekkel szembeni küzdelemmel foglalkozik, és amelynek székhelye Helsinkiben ([link](#)).

¹⁸ Az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség egy olyan uniós ügynökség, amelynek célja, hogy Európa-szerte magas szintű kiberbiztonságot érjen el ([link](#)).

hasznoló többoldalú fórumokon, továbbá a releváns többoldalú exportellenőrzési megállapodások keretében.

- (18) A kutatásbiztonság egyre nagyobb figyelmet kap, és egyre intenzívebb vita folyik az ezzel kapcsolatos kockázatokról és azok kezelésének legjobb módjáról. Következésképpen tovább kell növelni a tudatosságot, meg kell könnyíteni az egymástól való tanulást a tagállamok és az érintett érdekelt szervezetek között, valamint hozzá kell járulni a rugalmas és agilis tanulási megközelítéshez.

HATÁLY

1. Ezen ajánlás alkalmazásában a kutatásbiztonság az alábbiakkal kapcsolatos kockázatok kezelését jelenti:
 - a) a kritikus jelentőségű tudás, szakismeret és technológia nemkívánatos átadása, amely hatással lehet az EU és tagállamai biztonságára, például ha harmadik országokban katonai célokra használják;
 - b) a kutatás rosszindulatú befolyásolása, amikor a kutatást harmadik országok eszközként használják fel, hogy a diákok és kutatók körében bizonyos narratívákat terjesszenek vagy öncenzúrára ösztönözzék őket, és ezáltal sérül a tudományos élet szabadsága és a kutatási integritás az EU-ban;
 - c) etikai vagy feddhetetlenségi jogsértések, amikor a technológiákat az alapvető értékek háttérbe szorítására vagy aláásására használják, akár az EU-ban, akár máshol.
2. Ezen ajánlás alkalmazásában nemzetközi együttműködésen a kutatást végző állami és magánkézben lévő szervezetek és felsőoktatási intézmények, valamint az EU-n kívüli székhelyű kutatási és innovációs szervezetek és vállalatok közötti együttműködést kell érteni. Azon kutatási és innovációs szervezeteket és vállalatokat, amelyek uniós székhellyel rendelkeznek, de az EU-n kívüli tulajdonban vagy ellenőrzés alatt állnak, kockázateértékelés alapján kell figyelembe venni.
3. Ezen ajánlás összefüggésében a kockázateértékelés olyan, a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködéssel kapcsolatos folyamatot jelent, amelyben a fő kockázati tényezők kombinációját veszik figyelembe. E tényezők kombinációja határozza meg a kockázati szintet. Az értékelés tárgyát képező főbb elemek négy kategóriába sorolhatók:
 - A nemzetközi együttműködésben részt vevő, uniós székhelyű szervezet kockázati profilja: figyelembe kell venni a szervezet kutatási projekt szempontjából releváns erősségeit és sebezhetőségét, beleértve a pénzügyi függőséget is;
 - A nemzetközi együttműködés során érintett kutatási és innovációs terület: figyelembe kell venni, hogy a projekt olyan kutatási területre, pl. kritikus fontosságú technológiára irányul-e, vagy olyan módszertant vagy kutatási infrastruktúrát érint-e, amely biztonsági vagy etikai/emberi jogi szempontból különösen érzékenynek minősül;
 - Annak a harmadik országnak a kockázati profilja, ahol a nemzetközi partner, illetve a tulajdonló vagy ellenőrzést gyakorló fél székhelye található (pl.: az ország szankciók hatálya alá tartozik-e, hiányos jogállamisággal vagy emberi jogi védelemmel, agresszív polgári-katonai fúziós stratégiával vagy korlátozott tudományos szabadsággal rendelkezik-e);

- A nemzetközi partnerszervezet kockázati profilja: vállalati átvilágítást kell végezni az együttműködésre kijelölt szervezet tekintetében, és meg kell bizonyosodni róla, hogy van-e kapcsolata a kormánnyal vagy a hadsereggel, milyen kapcsolatokkal rendelkeznek az érintett kutatók és a személyzet, valamint arról, hogy a partnernek milyen szándékai vannak a kutatási eredmények végfelhasználásával vagy alkalmazásával kapcsolatosan.
4. Ezen ajánlás alkalmazásában a kutatási és innovációs ágazat magában foglal minden kutatást végző szervezetet és felsőoktatási intézményt Unió-szerte, mind a köz-, mind a magánszférában. Tekintettel más érdekelt felek, például a technológiatranszfer-irodák, a nemzetköziesítéssel foglalkozó ügynökségek, a kereskedelmi kamarák és a kutatásintenzív vállalatok fontosságára, ez az ajánlás az EU kutatási és innovációs ökoszisztémájának összes többi szereplője számára egyaránt releváns lehet. Adott esetben az oktatással kapcsolatos nemzetközi együttműködési tevékenységek is figyelembe vehetők.

A FELELŐS NEMZETKÖZIESÍTÉS ALAPELVEI

1. Továbbra is elő kell mozdítani és védelmezni kell a tudományos élet szabadságát és az intézményi autonómiát, figyelembe véve, hogy a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködésért elsősorban a felsőoktatási intézmények és más kutatást végző szervezetek felelősek;
2. Továbbra is elő kell mozdítani és ösztönözni kell a harmadik országbeli partnerekkel folytatott nyílt és biztonságos nemzetközi kutatási és innovációs együttműködést, összhangban a szükséges zártság melletti lehető legnagyobb mértékű nyitottság elvével, biztosítva, hogy a kutatási eredmények fellelhetők, hozzáférhetők, interoperábilisak és újrafelhasználhatók legyenek, kellő figyelmet fordítva az alkalmazandó korlátozásokra, beleértve a biztonsági aggályokat is;
3. Biztosítani kell az intézkedések arányosságát: amennyiben védintézkedéseket vezetnek be, azok nem haladhatják meg a szóban forgó kockázatok csökkentéséhez és a szükségtelen adminisztratív terhek elkerüléséhez feltétlenül szükséges mértéket. A cél a kockázatok csökkentése, nem pedig a kapcsolatok megszüntetése;
4. A kutatásbiztonsági intézkedéseknek a gazdasági biztonság – többek között az uniós és nemzetbiztonság – védelmére, valamint a tudományos élet szabadságához hasonló közös értékek megóvására kell törekedniük, elkerülve ugyanakkor a protekcionizmust, valamint azt, hogy a kutatást és az innovációt indokolatlanul politikai eszközként használják;
5. Elő kell mozdítani az ágazaton belüli önigazgatást, lehetővé téve a kutatók és az innovátorok számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, hangsúlyozva a felsőoktatási intézmények és más kutatást végző szervezetek társadalmi felelősségét, arra az elvre építve, hogy „a tudományos élet szabadságával együtt jár a tudományos élet felelőssége”;
6. A kormányzat egészére kiterjedő megközelítést kell elfogadni, amely egyesíti a releváns szakértelmet és készségeket, biztosítja a kutatásbiztonság átfogó megközelítését, és előmozdítja a kormányzati intézkedések és a kutatási és innovációs ágazat felé irányuló üzenetek koherenciáját, beleértve az érintett munkaerő továbbképzésére és átképzésére irányuló konkrét lépéseket is;
7. A kockázatalapú megközelítés alkalmazása mellett olyan politikákat kell elfogadni, amelyek országsemlegesek, valamint azonosítják és kezelik a kutatásbiztonságot fenyegető kockázatokat, bárhonnan származzanak is, mivel ez biztosítja legjobban a

kutatási és innovációs együttműködésben rejlő lehetőségek és kockázatok kiegyensúlyozott megközelítését, illetve azt, hogy ne maradjanak észrevétlenül a kialakulóban lévő fenyegető helyzetek, beleértve az új fenyegetést okozó szereplők megjelenését is;

8. Meg kell tenni minden erőfeszítést a megkülönböztetés és a megbélyegzés valamennyi olyan – akár közvetlen, akár közvetett – formájának elkerülésére, amely a védintézkedések nem szándékosan előidézett mellékhatásaként következhet be, valamint biztosítani kell az alapvető jogok és a közös értékek teljes körű tiszteletben tartását;
9. Tudomásul kell venni a kutatásbiztonság dinamikus jellegét, amelyet a változó kockázatok, új ismeretek és geopolitikai körülmények formálnak, és hogy mindez olyan tanulási megközelítést tesz szükségessé, ahol időszakos felülvizsgálatokat kell végezni annak biztosítása érdekében, hogy a kutatásbiztonsági politikák naprakészek, hatékonyak és arányosak maradjanak.

A KÖVETKEZŐKET AJÁNLJA A TAGÁLLAMOKNAK:

az intézményi autonómia és a tudományos élet szabadságának teljes körű tiszteletben tartása mellett, valamint a nemzeti körülményekkel és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos felelősséggel összhangban:

1. Dolgozzanak ki és hajtsanak végre koherens szakpolitikai intézkedéscsomagot a kutatásbiztonság fokozása érdekében, a lehető legjobban kihasználva az e szakaszban felsorolt elemeket, figyelembe véve ugyanakkor a felelős nemzetköziesítés fent említett alapelveit;
2. Folytassanak párbeszédet a kutatásban és az innovációban érdekelt felekkel a felelősségi körök és szerepek meghatározása, a nemzeti cselekvési terv létrehozása, adott esetben nemzeti iránymutatások kidolgozása, a kutatásbiztonság fokozására irányuló releváns intézkedések és kezdeményezések felsorolása, valamint végrehajtásuk ütemterve céljából.
3. Hozzanak létre támogatási struktúrát, pl.: egy olyan kutatásbiztonsággal foglalkozó tanácsadó központot, amely segítséget nyújt a kutatóknak és az innovátoroknak a kutatással és az innovációval kapcsolatos nemzetközi együttműködésben rejlő kockázatok kezelésében. Az ágazatközi szakértelmet és készségeket egyesítve nyújtsanak olyan információkat és tanácsadást, amelyet a kutatást végző szervezetek felhasználhatnak megalapozott döntések meghozatalához, mérlegelve a jövőbeli nemzetközi együttműködés lehetőségeit és kockázatait, valamint egyéb olyan szolgáltatásokat, amelyekre a kutatási és innovációs ágazatnak egyértelműen szüksége van, ideértve az ismeretek terjesztését és a képzéseket is.
4. Erősítsék meg a kutatásbiztonsággal kapcsolatos politikai döntéshozatal tudományos alapjait a fenyegetettségi helyzet többek között kiberbiztonsági szempontból történő elemzése, valamint szakpolitikai szempontból releváns kutatások végzése vagy megrendelése révén.
5. A tagállamokkal közösen folytatott további kockázatotértékelés céljából fordítsanak különös figyelmet az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus technológiai területekről szóló bizottsági ajánlásban¹⁹ azonosított kritikus technológiákra, valamint az ilyen közös kockázatotértékelések eredményeire.

¹⁹ A Bizottság ajánlása (2023. október 3.) az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatotértékelés tárgyát képező technológiai területekről ([link](#)).

6. Erősítsék meg a kormányzaton belüli ágazatközi együttműködést, különösen a felsőoktatásért, a kutatásért és innovációért, a külügyért, valamint a hírszerzésért és a biztonságért felelős politikai döntéshozók összefogása révén.
7. Segítsék elő a fent említett elemzéssel és kutatással kapcsolatos információcserét a kutatást végző köz- és magánszervezetekkel, többek között minősített és nem minősített tájékoztatókon vagy kijelölt összekötő tisztviselőkön keresztül.
8. Tájékoztódjanak az ágazat rezilienciájáról, valamint az alkalmazandó kutatásbiztonsági politikák hatékonyságáról és arányosságáról, többek között rendszeres rezilienciatesztelések és eseménysszimulációk révén.
9. A kettős felhasználású termékekre vonatkozó uniós exportellenőrzési szabályoknak, valamint az EUSZ 29. cikke és az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott szankcióknak való megfelelés biztosítása érdekében hozzanak nemzeti intézkedéseket, különösen az immateriális technológiatranszferre vonatkozóan, továbbá erősítsék meg a kutatás és az innováció szempontjából releváns szankciórendszerek végrehajtását és érvényesítését, például azokat, amelyek megtiltják bizonyos technológiák átadását.
10. Proaktívan járuljanak hozzá a K+I területén történő külföldi beavatkozással foglalkozó uniós egyablakos ügyintézési rendszer kiépítéséhez a közfinanszírozás révén kifejlesztett eszközök és erőforrások megosztásával, hogy megkönnyítsék ezen eszközök és erőforrások határokon átnyúló elterjedését, és felhasználóbarát és hozzáférhető módon tegyék őket elérhetővé.
11. A magánszektorral közösen dolgozzanak ki célzott tájékoztatásokat és iránymutatásokat a magánkutatásban és -innovációban részt vevő vállalkozások számára, beleértve a kutatásintenzív induló vállalkozásokat, valamint a kis- és középvállalkozásokat is.
12. Adott esetben és kockázatértékelés alapján mérlegeljék az ezen ajánlásban foglalt intézkedéseknek a nemzetközi felsőoktatási együttműködési tevékenységekre, többek között a hallgatók és a munkatársak/szakemberek/oktatók mobilitási tevékenységeire történő alkalmazását.

A kutatásfinanszírozó szervezetek szerepe

13. Működjenek együtt a kutatásfinanszírozó szervezetekkel annak érdekében, hogy biztosítsák az alábbiakat:
 - a) A kutatásbiztonság képezze a pályázati folyamat szerves részét, és vegye figyelembe a projekt kockázati profilját együttesen meghatározó különböző tényezőket. A cél a kedvezményezettek ösztönzése, hogy gondolják át a K+I együttműködés hátterét, valamint azt, hogy milyen indítékok és (rejtett) érdekek merülhetnek fel, gondoskodva arról, hogy az esetleges kockázatokat és fenyegetéseket a lehető legnagyobb mértékben el lehessen kerülni a későbbiekben.
 - b) A finanszírozásra kiválasztott olyan kutatási projektek, amelyek (figyelmeztető jelzések esetén) aggályokat vetnek fel, essenek át a kockázati profiljukkal arányos kockázatértékelésen, amelynek eredményeként megfelelő védintézkedésekről kell megállapodni az azonosított kockázatok kezelésére, gondoskodva ugyanakkor arról, hogy a támogatás odaítéléséhez szükséges idő ne hosszabbodjon meg indokolatlanul, valamint elkerülve a szükségtelen adminisztratív terheket.

- c) A nemzeti finanszírozási programokban alkalmazott védintézkedések alkalmazása során vegyék figyelembe a vonatkozó uniós finanszírozási programokban alkalmazott intézkedéseket.
- d) A pályázók a magas kockázati profilú projektek esetében kérjenek biztosítékot – például partnerségi megállapodás révén – leendő partnereiktől arra vonatkozóan, hogy a kutatási eredményeket oly módon fogják felhasználni, amely tiszteletben tartja az alapvető értékeket, köztük az emberi jogokat.
- e) A finanszírozó szervezetén belül megfelelő szakértelem és készségek álljanak rendelkezésre a kutatásbiztonsági aggályok kezeléséhez, valamint ahhoz, hogy megfelelő nyomonkövetési és értékelési intézkedéseket hajtsanak végre a projektek különböző szakaszokban történő felügyeletére irányulóan, beleértve a biztonsági események nyomon követését és a hiteles intézkedések meghozatalát a szabályoknak való megfelelés elmulasztása esetén.

A felsőoktatási intézmények és más kutatást végző szervezetek támogatása

14. Ösztönözzék a felsőoktatási intézményeket és más kutatást végző szervezeteket a következőkre, és nyújtsanak számukra támogatást az alábbiakhoz:
 - a) Az érdekelt felek ágazati szintű platformjának létrehozása az információcsere, az egymástól való tanulás, az eszközök és iránymutatások kidolgozása, valamint az események bejelentésének megkönnyítése érdekében. Az erőforrás-összevonás lehetőségének mérlegelése a szűkös és szétszórtnan előforduló erőforrások és szakértelem lehető legjobb kihasználása érdekében;
 - b) A belső kockázatkezelési eljárások strukturális módon történő végrehajtása, többek között kockázatértékelés és a leendő partnerek átvilágítása révén, valamint a belső döntéshozatal magasabb szintjéhez történő továbbítás által az aggodalomra okot adó elemek (figyelmeztető jelzések) esetében, elkerülve ugyanakkor a szükségtelen adminisztratív terheket;
 - c) Amikor külföldi szervezetekkel kutatási partnerségi megállapodásokat kötnek, többek között egyetértési megállapodások révén, az ahhoz való ragaszkodás, hogy beépüljenek az olyan kulcsfontosságú keretfeltételek, mint az alapvető értékek tiszteletben tartása, a tudományos élet szabadsága, a kölcsönösség és a szellemi javak kezelésére vonatkozó megállapodások, ideértve az eredmények terjesztését és hasznosítását, az eredmények engedélyezését vagy átadását, valamint a spin-off vállalkozások létrehozását is, és annak biztosítása, hogy a megállapodások feltételeinek be nem tartása esetén rendelkezésre álljon a kilépési stratégia;
 - d) A külföldi kormányok által támogatott felsőoktatási és kutatási tehetségprogramokhoz kapcsolódó kockázatok értékelése, különös tekintettel a kedvezményezettekre rótt nemkívánatos kötelezettségekre, és annak garantálása, hogy a külföldi kormány által támogatott tanfolyamokat és képzéseket nyújtó szolgáltatók betartják a fogadó intézmény küldetését és szabályait;
 - e) Beruházások a célzott belső kutatásbiztonsági szakértelembe és készségekbe, a kutatásbiztonsági felelősséget rendeljék a megfelelő szervezeti szintekhez,

valamint befektetések a kiberhigiénába és az olyan kultúra kialakításába, amelyben egyensúlyban van a nyitottság és a biztonság;

- f) Képzési programok – többek között online tanfolyamok – kidolgozása a gyakorlati szakemberek és az új alkalmazottak számára a munkába állásuk részeként, valamint a biztonsági tanácsadók és politikai döntéshozók következő generációjának képzésére irányuló tantervek kidolgozása. A munkaerő-toborzók arra irányuló képzése, hogy a strukturális átvilágítási folyamat részeként ellenőrizzék és észleljék azokat az elemeket, amelyek aggályokat vetnek fel (figyelmeztető jelzések) a kutatási pozíciókra vonatkozó pályázatokban, különösen a kritikus kutatási területeken;
- g) A kutatási személyzet finanszírozási forrásai és kapcsolatai teljes átláthatóságának biztosítása a tudományos publikációk és a kutatási eredmények terjesztésének egyéb formái terén, elkerülve, hogy a külföldi függőségek, összeférhetetlenségek vagy kötelezettségvállalások befolyásolják a kutatás minőségét és tartalmát;
- h) Kompartmentalizáció bevezetése mind fizikai, mind virtuális értelemben, garantálva, hogy az olyan területeken, mint a laboratóriumok és a kutatási infrastruktúra, a különösen érzékeny adatokhoz és rendszerekhez szigorúan a szükséges ismeret elve alapján adjanak hozzáférést, az online rendszerek esetében pedig megbízható kiberbiztonsági intézkedések lépjenek érvénybe;
- i) Annak biztosítása, hogy a közvetlen és közvetett megkülönböztetés és megbélyegzés minden formája megelőzhető legyen, hogy az egyéni biztonság garantált legyen, különös tekintettel a diaszpóra tagjainak származási állam általi kényszerítésére és a rosszindulatú befolyásolás egyéb formáira, amelyek öncenzúrára adhatnak okot és biztonsági következményekkel járhatnak az érintett külföldi kutatók, doktorjelöltek és hallgatók számára, valamint hogy a biztonsági eseményeket bejelentésre kerüljenek.

Uniók szintű támogató intézkedések

- 15. Teljes mértékben működjenek együtt annak érdekében, hogy megkönnyítsék a Bizottság által ezen ajánlás végrehajtásának támogatása érdekében hozott vagy meghozni szándékozott intézkedéseket, és különösen a következők érdekében:
 - a) A nyitott koordinációs módszer – különös tekintettel az EKT irányítási struktúráira – teljes körű kihasználása az információk terjesztése, az egymástól való tanulás megkönnyítése, valamint a szakpolitikák következetességének elősegítése érdekében;
 - b) Kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ létrehozása, amely kapcsolattartó pontként összeköttetést teremt a K+I területén történő külföldi beavatkozással foglalkozó egyablakos bizottsági ügyintézési rendszerrel, hozzájárulva a gyakorlatok egész Unióra kiterjedő közösségének létrehozásához, az érdekelt szervezetekkel folytatott strukturális párbeszéd fenntartásához, a kutatásbiztonsággal kapcsolatos, szakpolitikai szempontból releváns kutatásokhoz, valamint az Unió-szerte megfigyelhető tendenciák és minták elemzéséhez;
 - c) A politikai döntéshozók helyzetfelismerésének a főképviselővel együttműködésben történő javítása a kutatási és innovációs ökoszisztémát érintő hibrid fenyegetések strukturális értékelése révén;

- d) Olyan rezilienciatesztelési módszertan kidolgozása, amelyet nemzeti szinten a felsőoktatási intézmények, valamint a kutatást végző köz- és magánszervezetek önkéntes alapon használhatnak;
- e) A kritikus technológiák kockázatainak értékelésére irányuló munka²⁰ folytatása a tagállamokkal együttműködésben és az érdekelt felek bevonásával, valamint párbeszéd folytatása a nemzeti finanszírozási programokban és a vonatkozó uniós finanszírozási programokban szereplő kockázatértékeléssel és kutatásbiztonsági biztosítékokkal kapcsolatos információmegosztás és a megközelítések következetességének biztosítása érdekében;
- f) Országspecifikus és országsemleges eszközök és erőforrások létrehozása a felsőoktatási intézmények, valamint a kutatást végző állami és magánszervezetek támogatása érdekében, hogy átvilágítást végezhesse a leendő partnereiken; valamint a kutatásbiztonságról szóló kétévenkénti fórum szervezése az érdekelt felek uniós szintű szervezeteivel közösen;
- g) Szükség esetén értelmező iránymutatás kidolgozása a kockázatértékelési eljárások kidolgozásával, valamint a vonatkozó uniós jogszabályok alkalmazásával kapcsolatban;
- h) Együttműködés a kutatási és innovációs ágazattal annak felmérése érdekében, hogy miként lehetne a legjobban növelni a kutatásfinanszírozási források és a kutatók kapcsolatainak átláthatóságát;
- i) A nemzetközi partnerekkel a kutatásbiztonságról folytatott párbeszéd megerősítése, valamint törekvés arra, hogy a szóban forgó témában az EU közös álláspontot képviseljen a többoldalú fórumokon.

JELENTÉSTÉTEL

1. A tagállamok számára javasolt az ajánlás lehető leghamarabb történő végrehajtása. Azt a felkérést kapják, hogy [illessze be a dátumot: 9 hónappal a Tanács általi elfogadást követően]-ig osszák meg a Bizottsággal a kutatásbiztonság fokozása érdekében meghozandó intézkedéseket meghatározó (a tagállamoknak szóló ajánlások 2. pontjában említett) cselekvési tervüket, figyelembe véve kiindulási helyzetüket.

²⁰ A Bizottság ajánlása (2023. október 3.) az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területekről ([link](#)).

2. Az ezen ajánlás végrehajtása terén elért előrehaladást a Bizottság az EKT irányításának nyomkövetési és jelentéstételi kereteit felhasználva, a tagállamokkal együttműködve és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően nyomon követi, és két évente jelentést tesz a Tanácsnak a kutatás és innováció globális megközelítéséről szóló két éves jelentés részeként. Részletes értékelést követően és a geopolitikai helyzet jövőbeli alakulásának fényében további lépések és intézkedések javasolhatók

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*